

Feitenkaart

Inkomensgegevens Rotterdam en regio 2013

Eind 2015 zijn de inkomensgegevens op gemeentelijk, deelgemeentelijk en buurniveau uit het *Regionaal Inkomens Onderzoek 2013* van het CBS beschikbaar gekomen. Eerder verscheen daarover een Feitenkaart met inkomensgegevens over Rotterdam en haar deelgemeenten en buurten; **deze Feitenkaart bevat de vergelijkbare gegevens over de Rotterdamse regio en haar gemeenten. Onder 'regio' wordt daarbij verstaan het gebied van de voormalige stadsregio Rotterdam.**

De vorige versie van het Regionaal Inkomens Onderzoek, dat voornamelijk is gebaseerd op gegevens van de Belastingdienst en is opgebouwd vanuit de integrale basisregistraties Bevolking, Huishoudens en Inkomen, ging over 2012, en is voor wat Rotterdam en de Rotterdamse regio betreft beschreven in twee OBI-Feitenkaarten: *Inkomensgegevens Rotterdam op deelgemeente- en buurniveau in 2012* en *Inkomensgegevens Rotterdam en regio 2012*. De gegevens hieruit vormden tot voor kort de meest recente betrouwbare gegevens over de inkomenssituatie op gemeentelijk, deelgemeentelijk en buurniveau in Rotterdam en de stadsregio.

Eerder bracht OBI een Feitenkaart uit met inkomensgegevens over 2013 over Rotterdam en haar deelgemeenten en buurten (*Feitenkaart Inkomensgegevens Rotterdam op deelgemeente- en buurniveau 2013*); de voorliggende Feitenkaart bevat overeenkomstige gegevens over de Rotterdamse regio en haar gemeenten (plus die over Amsterdam, Den Haag, Utrecht en heel Nederland).

Deze Feitenkaart kent als inkomensbegrip het 'besteedbaar inkomen' volgens de definitie van het CBS. Dit komt ruwweg overeen met het intuïtieve begrip netto-inkomen (loon/uitkering/pensioen minus belasting en sociale premies), met dien verstande dat voor eigenaar-bewoners een economische huurwaarde bijgeteld, en betaalde hypotheekrente afgetrokken is. Ook is Kinderbijslag en Huurtoeslag meegeteld. Sinds het *Regionaal Inkomens Onderzoek 2003* worden voorts ook ziektekostenpremies in mindering gebracht; i.h.b. ook een gemiddelde basisverzekeringspremie en het verplichte eigen risico Zvw.

Voor de interpretatie van de gegevens op deze Feitenkaart is de precieze inkomensdefinitie echter niet zo van belang: de inkomensgegevens dienen immers vooral geïnterpreteerd te worden door middel van onderlinge vergelijking.

Deze Feitenkaart beperkt zich, tenzij anders aangegeven, tot de inkomens van *particuliere* huishoudens; dat wil zeggen dat studentenhuishoudens en zogeheten institutionele huishoudens (personen in instellingen, instituten en tehuizen) *niet* zijn meegeteld.

In de nu volgende tabellen is geheimhouding toegepast ('x') als het aantal inwoners minder is dan 200 of het aantal huishoudens minder dan 70; voor kleinere gebieden is het risico van onthulling van individuele gegevens te groot. Voorts zijn om technische redenen enkele gegevens onbekend; deze zijn aangegeven met een '.'.

De gegevens uit het *Regionaal Inkomens Onderzoek 2014* zullen waarschijnlijk eind 2016 verschijnen.

Gemiddeld inkomen per huishouden

Onderstaande tabel bevat de gemiddelde inkomens per huishouden in 2013 en in de zes jaar daarvoor.

	Aantal huishoudens 1-1-'14	Gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden	Idem in 2012	Idem in 2011	Idem in 2010	Idem in 2009	Idem in 2008	Idem in 2007
Albrandswaard	9.860	€43.400	€42.700	€42.200	€42.400	€43.200	€42.700	€40.800
Barendrecht	18.310	€42.300	€41.600	€41.200	€41.200	€41.200	€41.100	€40.000
Bernisse	5.290	€39.900	€39.700	€39.300	€39.400	€39.200	€38.600	€38.400
Brielle	7.210	€39.000	€38.100	€37.800	€38.000	€38.600	€38.400	€37.400
Capelle aan den IJssel	29.520	€34.600	€34.700	€34.500	€34.700	€35.200	€34.500	€33.900
Hellevoetsluis	16.950	€37.000	€36.500	€36.200	€36.000	€36.100	€35.800	€35.000
Krimpen aan den IJssel	11.880	€37.900	€37.700	€37.300	€37.700	€38.300	€38.400	€37.700
Lansingerland	21.510	€44.300	€43.900	€42.900	€43.000	€42.200	€42.600	€42.700
Maassluis	14.140	€34.400	€34.200	€34.100	€34.000	€34.500	€34.900	€33.800
Ridderkerk	20.160	€34.600	€34.700	€34.400	€34.600	€34.600	€34.600	€34.100
Rotterdam	285.280	€29.900	€29.600	€29.300	€29.300	€29.400	€29.200	€28.400
Rozenburg						€33.900	€33.600	€32.700
Schiedam	34.540	€31.200	€31.000	€30.900	€31.000	€31.000	€30.600	€30.000
Spijkernisse	32.440	€34.200	€34.000	€34.100	€33.900	€34.100	€33.800	€32.900
Vlaardingen	32.870	€31.700	€31.700	€31.500	€31.200	€31.600	€31.000	€30.300
Westvoorne	6.210	€43.100	€42.800	€42.100	€43.200	€43.100	€44.000	€42.700
Stadsregio excl. Rotterdam	260.890	€36.100	€35.900	€35.600	€35.600	€35.700	€35.500	€34.700
Rotterdam	285.280	€29.900	€29.600	€29.300	€29.300	€29.400	€29.200	€28.400
Stadsregio incl. Rotterdam	546.170	€32.900	€32.600	€32.300	€32.300	€32.500	€32.200	€31.500
Amsterdam	392.560	€31.800	€31.400	€30.800	€30.700	€30.700	€30.600	€29.600
's-Gravenhage	229.460	€32.100	€31.800	€31.600	€31.500	€31.600	€31.500	€30.700
Utrecht	138.150	€35.000	€34.300	€33.900	€33.800	€34.100	€33.600	€32.600
Nederland	7.208.220	€34.800	€34.500	€34.200	€34.300	€34.300	€34.300	€33.600

Het gemiddelde besteedbaar huishoudensinkomen lag in de Rotterdamse regio in 2013 zo'n 5- à 6% lager dan elders in Nederland: €32.900, terwijl het landelijk €34.800 bedroeg. In Rotterdam lag het nóg een stuk lager (€29.900); elders in de regio een stuk hoger (€36.100).

Bijna overal in de regio nam het gemiddelde huishoudensinkomen in 2013 (nominaal) met enkele honderden euro's toe; net als landelijk.

Feitenkaart Inkomensgegevens Rotterdam en regio 2013

Om de besteedbaar inkomens van diverse typen huishoudens beter vergelijkbaar te maken, bevat het Regionaal Inkomens Onderzoek ook zogeheten gestandaardiseerde inkomens: het besteedbaar inkomen, gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden. (Een groter huishouden heeft immers een hoger inkomen nodig dan een kleiner huishouden om op een vergelijkbaar welvaartsniveau te komen.) Voor een stad als Rotterdam met zijn grote aantallen kleine huishoudens vormt zo'n gecorrigeerd inkomensbegrip zuiverder vergelijkingsmateriaal met elders dan louter de hoogte van een huishoudensinkomen.

	Aantal huishoudens 1-1-'14	Huishoudens- inkomen, gestandaard- iseerd ¹⁾	Idem in 2012	Idem in 2011	Idem in 2010	Idem in 2009	Idem in 2008	Idem in 2007
Albrandswaard	9.860	€29.200	€28.700	€28.300	€28.400	€29.100	€28.500	€27.300
Barendrecht	18.310	€28.000	€27.600	€27.300	€27.300	€27.200	€27.300	€26.400
Bernisse	5.290	€27.200	€27.000	€26.700	€26.600	€26.400	€26.000	€25.800
Brielle	7.210	€27.400	€26.700	€26.400	€26.600	€26.800	€26.600	€25.900
Capelle aan den IJssel	29.520	€24.600	€24.600	€24.400	€24.500	€24.900	€24.300	€23.800
Hellevoetsluis	16.950	€25.800	€25.500	€25.200	€25.000	€24.900	€24.600	€24.000
Krimpen aan den IJssel	11.880	€25.900	€25.800	€25.400	€25.700	€26.000	€26.100	€25.400
Lansingerland	21.510	€28.900	€28.700	€28.000	€28.100	€27.700	€27.800	€27.800
Maassluis	14.140	€24.300	€24.100	€24.000	€23.900	€24.100	€24.300	€23.500
Ridderkerk	20.160	€24.400	€24.400	€24.100	€24.300	€24.200	€24.200	€23.700
Rotterdam	285.280	€22.100	€21.900	€21.700	€21.700	€21.800	€21.600	€21.000
Rozenburg						€23.900	€23.600	€22.900
Schiedam	34.540	€22.400	€22.300	€22.200	€22.200	€22.300	€22.000	€21.500
Spijkenisse	32.440	€24.100	€23.900	€23.900	€23.700	€23.700	€23.400	€22.600
Vlaardingen	32.870	€22.900	€22.900	€22.700	€22.500	€22.700	€22.300	€21.800
Westvoorne	6.210	€30.100	€29.800	€29.400	€30.000	€30.000	€30.200	€29.000
Stadsregio excl. Rotterdam	260.890	€25.200	€25.000	€24.700	€24.700	€24.800	€24.600	€23.900
Rotterdam	285.280	€22.100	€21.900	€21.700	€21.700	€21.800	€21.600	€21.000
Stadsregio incl. Rotterdam	546.170	€23.600	€23.400	€23.100	€23.100	€23.300	€23.000	€22.400
Amsterdam	392.560	€24.200	€24.000	€23.600	€23.500	€23.500	€23.500	€22.800
's-Gravenhage	229.460	€23.500	€23.300	€23.200	€23.200	€23.300	€23.200	€22.700
Utrecht	138.150	€25.400	€25.000	€24.700	€24.700	€24.800	€24.400	€23.800
Nederland	7.208.220	€24.400	€24.200	€23.900	€23.900	€24.000	€23.900	€23.300

¹⁾: Gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden.

Het eerder gepresenteerde lage gemiddelde huishoudensinkomen geeft met name voor Rotterdam een wat vertekend beeld, omdat Rotterdam zo veel kleine huishoudens kent. Als rekening wordt gehouden met verschillen in grootte en samenstelling van de huishoudens, zijn de verschillen een stuk minder groot.

Ook op deze wijze bezien is het gemiddelde huishoudensinkomen in Rotterdam, in de rest van de regio en landelijk in 2013 (nominaal) met een paar-honderd euro's toegenomen.

Lage, midden- en hoge huishoudensinkomens

Aan de hand van de verdeling van huishoudensinkomens kunnen lage-, midden- en hoge-inkomensgroepen worden gedefinieerd. Gangbaar is, dat de onderste 40% van de landelijke inkomensverdeling als 'laag', de bovenste 20% als 'hoog', en de rest als 'midden' wordt beschouwd. Ruwweg komt de grens tussen 'laag' en 'midden' ongeveer overeen met het besteedbaar inkomen van een kostwinner met een modaal inkomen (in 2013 € 34.500 bruto per jaar) en twee kinderen ("Jan Modaal").

De term 'laag inkomen' zorgt overigens nog al eens voor verwarring, omdat hij bij meerdere definities wordt gebruikt; ook door het CBS zelf. Zo gebruiken CBS en SCP de term 'laag inkomen' ook voor inkomens onder de welvaartsvaste armoedegrens die verderop in deze Feitenkaart aan de orde komt, en wordt in de volkshuisvesting nóg weer een andere definitie voor lage inkomens gehanteerd (zie de jaarlijkse OBI-Feitenkaarten *Aandachtsgroepen volkshuisvestingsbeleid Rotterdam en regio*).

	Aantal huishoudens 1-1-'14	Laag: onderste 40% (tot € 25.200)	Midden: middelste 40% (tot € 47.900)	Hoog: bovenste 20% (v.a. € 47.900)
Albrandswaard	9.860	26%	40%	34%
Barendrecht	18.310	25%	42%	32%
Bernisse	5.290	28%	43%	28%
Brielle	7.210	30%	43%	27%
Capelle aan den IJssel	29.520	40%	39%	20%
Hellevoetsluis	16.950	33%	43%	24%
Krimpen aan den IJssel	11.880	33%	43%	24%
Lansingerland	21.510	24%	41%	35%
Maassluis	14.140	38%	43%	19%
Ridderkerk	20.160	38%	43%	19%
Rotterdam	285.280	53%	34%	14%
Schiedam	34.540	48%	37%	15%
Spijkenisse	32.440	38%	42%	19%
Vlaardingen	32.870	46%	38%	16%
Westvoorne	6.210	30%	39%	32%
Stadsregio excl. Rotterdam	260.890	37%	41%	22%
Rotterdam	285.280	53%	34%	14%
Stadsregio incl. Rotterdam	546.170	45%	37%	18%
Amsterdam	392.560	51%	32%	17%
's-Gravenhage	229.460	49%	34%	17%
Utrecht	138.150	42%	35%	23%
Nederland	7.208.220	40%	40%	20%

De inkomensverdeling in de Rotterdamse regio in 2013 verschilt niet wezenlijk met die in de voorgaande jaren. (Zie hierover ook het Nawoord.) Net als vorig jaar heeft 45% van de huishoudens een inkomen waarmee het tot de "onderste" 40% van Nederland behoort, behoort 18% tot de "bovenste" 20% en behoort de overige 37% tot de middelste 40%.

De middeninkomens, maar vooral de hoge inkomens, komen in Rotterdam veel minder vaak voor dan landelijk, en elders in de regio wat vaker. Het zijn vooral de kleinere gemeenten waar relatief weinig lage inkomens, en relatief veel hoge inkomens voorkomen.

Feitenkaart Inkomensgegevens Rotterdam en regio 2013

Een verdeling van gestandaardiseerde inkomens levert weer wat zuiverder vergelijkingsmateriaal.

	Aantal huishoudens 1-1-'14	Laag: onderste 40% (tot € 19.300)	Midden: middelste 40% (tot € 31.200)	Hoog: bovenste 20% (v.a. € 31.200)
Albrandswaard	9.860	26%	41%	33%
Barendrecht	18.310	27%	43%	30%
Bernisse	5.290	28%	44%	28%
Brielle	7.210	28%	42%	30%
Capelle aan den IJssel	29.520	39%	40%	21%
Hellevoetsluis	16.950	33%	42%	25%
Krimpen aan den IJssel	11.880	34%	43%	23%
Lansingerland	21.510	25%	42%	33%
Maassluis	14.140	38%	42%	20%
Ridderkerk	20.160	38%	44%	19%
Rotterdam	285.280	51%	33%	16%
Schiedam	34.540	47%	37%	16%
Spijkenisse	32.440	37%	43%	20%
Vlaardingen	32.870	44%	40%	16%
Westvoorne	6.210	28%	38%	34%
Stadsregio excl. Rotterdam	260.890	36%	41%	23%
Rotterdam	285.280	51%	33%	16%
Stadsregio incl. Rotterdam	546.170	44%	37%	19%
Amsterdam	392.560	47%	32%	22%
's-Gravenhage	229.460	48%	33%	19%
Utrecht	138.150	38%	37%	25%
Nederland	7.208.220	40%	40%	20%

Op deze wijze heeft 44% van de huishoudens in de regio een inkomen waarmee het tot de “onderste” 40% van Nederland behoort, 37% een inkomen waarmee het tot de “middelste” 40% behoort en 19% een inkomen waarmee het tot de “bovenste” 20% behoort.

En ook nu heeft Rotterdam meer lage en minder hoge inkomens terwijl in de rest van de stadsregio juist wat minder lage en wat meer hoge inkomens voorkomen. En ook nu is in de *totale* regio de balans negatief, doch minder sterk dan vóór de standaardisering, omdat de standaardisering het negatieve Rotterdamse beeld wat nuanceert. (Rotterdam heeft immers relatief veel kleine huishoudens.)

Inkomens tot 110% van het sociaal minimum

Het *Regionaal Inkomens Onderzoek 2013* bevat ook gegevens over aantallen huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum (bijstands- dan wel AOW-niveau). In Rotterdam is dit tegenwoordig de inkomensgrens van het minimabeleid. Let wel: net als elders in deze Feitenkaart betreft het hier inkomens op jaarbasis; huishoudens die ook een deel van het jaar een hoger inkomen hadden, zijn hier dus niet inbegrepen.

	Aantal meegetelde huishoudens 1-1-'14 ¹	Tot 110% van het sociaal minimum	Idem als perc.	Idem in 2012	Idem in 2011	Idem in 2010	Idem in 2009	Idem in 2008	Idem in 2007	Idem in 2006	Idem in 2005
Albrandswaard	9.760	620	6%	6%	6%	6%	6%	6%	6%	6%	7%
Barendrecht	18.090	1.160	6%	7%	6%	6%	6%	5%	6%	5%	5%
Bernisse	5.240	330	6%	6%	6%	6%	5%	5%	5%	6%	6%
Brielle	7.130	560	8%	8%	7%	7%	7%	6%	6%	7%	7%
Capelle aan den IJssel	28.810	3.740	13%	12%	12%	11%	11%	10%	10%	11%	10%
Hellevoetsluis	16.760	1.650	10%	9%	9%	9%	7%	7%	8%	9%	8%
Krimpen aan den IJssel	11.740	940	8%	8%	8%	7%	7%	6%	6%	7%	7%
Lansingerland	21.290	1.390	7%	6%	6%	6%	6%	6%	6%	6%	6%
Maassluis	13.920	1.600	11%	11%	10%	10%	8%	8%	9%	10%	9%
Ridderkerk	19.940	1.730	9%	8%	8%	7%	7%	6%	7%	8%	7%
Rotterdam	274.580	59.290	22%	21%	20%	20%	20%	18%	19%	20%	19%
Rozenburg							7%	6%	6%	6%	6%
Schiedam	33.490	5.130	15%	15%	14%	14%	13%	12%	13%	13%	13%
Spijkenisse	31.890	3.680	12%	11%	10%	10%	9%	8%	8%	9%	8%
Vlaardingen	32.100	4.260	13%	13%	13%	12%	11%	11%	11%	12%	12%
Westvoorne	6.140	450	7%	7%	7%	7%	7%	5%	7%	8%	8%
Stadsregio excl. Rotterdam	256.300	27.240	11%	10%	10%	9%	9%	8%	9%	9%	9%
Rotterdam	274.580	59.290	22%	21%	20%	20%	20%	18%	19%	20%	19%
Stadsregio incl. Rotterdam	530.880	86.530	16%	16%	15%	15%	14%	13%	14%	15%	14%
Amsterdam	376.480	75.980	20%	20%	20%	19%	19%	18%	18%	19%	19%
's-Gravenhage	220.590	42.570	19%	19%	18%	17%	16%	16%	16%	17%	16%
Utrecht	134.210	18.160	14%	13%	13%	12%	11%	11%	12%	12%	12%
Nederland	7.072.120	860.300	12%	12%	11%	11%	10%	10%	10%	11%	11%

¹): Exclusief huishoudens met niet het hele jaar inkomen en huishoudens die afhankelijk zijn van studiefinanciering.

16% van de huishoudens in de Rotterdamse regio had in 2013 een jaarinkomen van niet meer dan 110% van het sociaal minimum: 22% in Rotterdam, en 11% elders in de regio. Landelijk was dit 12%. In Rotterdam gaat het hier om 59.290 huishoudens, elders in de regio om nog eens 27.240 huishoudens, dus in de totale regio om 86.530 huishoudens. Het grootste deel daarvan bestaat uit niet-actieven (werklozen, arbeidsongeschikten en gepensioneerden). De grootste "risicogroepen" zijn een-oudergezinnen en alleenstaanden tot 65 jaar, en niet-westerse allochtonen.

Landelijk zowel als in de Rotterdamse regio zowel als in Rotterdam zelf nam het aandeel huishoudens met een jaarinkomen van niet meer dan 110% van het sociaal minimum wederom licht toe. De gevolgen van de economische crisis tekenen zich in dit opzicht dus nog steeds langzaam af.

Huishoudens met langdurig een inkomen tot 110% van het sociaal minimum

Een groot deel van deze huishoudens heeft een dergelijk laag inkomen al meerdere jaren achtereen. Onderstaande tabel, overigens gebaseerd op eigen berekeningen van OBI op de inkomensbestanden van het CBS, laat dit zien.

	Aantal mee- getelde huish. 1-1-'14 ¹	Aantal mee- getelde personen 1-1-'14	Tot 110% van het sociaal minimum	Eén jaar zo'n inkomen	Al 2 jaar zo'n inkomen	Al 3 jaar zo'n inkomen	Al ten minste 4 jaar zo'n inkomen			
							Aantal	% van huish. met zo'n inkomen	% van alle huis- houdens	Per- sonen in die huis- houdens
Albrandswaard	9.760	23.980	620	160	110	x	310	50%	3%	510
Barendrecht	18.090	46.170	1.160	330	270	x	500	43%	3%	910
Bernisse	5.240	12.170	330	90	80	x	140	42%	3%	230
Brielle	7.130	15.910	560	150	140	x	240	43%	3%	390
Capelle aan den IJssel	28.810	62.900	3.740	820	830	260	1.820	49%	6%	3.030
Hellevoetsluis	16.760	37.920	1.650	430	330	90	810	49%	5%	1.240
Krimpen aan den IJssel	11.740	27.900	940	210	180	x	500	53%	4%	830
Lansingerland	21.290	55.840	1.390	390	330	100	570	41%	3%	1.090
Maassluis	13.920	31.040	1.600	360	370	100	770	48%	6%	1.330
Ridderkerk	19.940	44.070	1.730	460	360	90	820	47%	4%	1.350
Rotterdam	274.580	558.130	59.290	11.020	11.990	3.680	32.610	55%	12%	54.800
Schiedam	33.490	71.450	5.130	1.160	1.100	370	2.500	49%	7%	4.410
Spijkensisse	31.890	70.230	3.680	810	750	230	1.890	51%	6%	3.050
Vlaardingen	32.100	67.630	4.260	930	930	260	2.140	50%	7%	3.580
Westvoorne	6.140	13.580	450	130	100	x	200	44%	3%	310
Stadsregio excl. Rotterdam	256.300	580.790	27.240	6.430	5.880	1.730	13.200	48%	5%	22.250
Rotterdam	274.580	558.130	59.290	11.020	11.990	3.680	32.610	55%	12%	54.800
Stadsregio incl. Rotterdam	530.880	1.138.920	86.530	17.440	17.860	5.420	45.800	53%	9%	77.050
Amsterdam	376.480	720.730	75.980	15.090	15.530	5.170	40.190	53%	11%	64.020
's-Gravenhage	220.590	459.570	42.570	9.150	9.500	3.020	20.900	49%	9%	35.040
Utrecht	134.210	283.600	18.160	4.710	4.070	1.140	8.240	45%	6%	14.080
Nederland	7.072.120	15.886.880	860.300	200.610	188.210	55.780	415.620	48%	6%	678.150

Bron: CBS, bewerking OBI.

¹): Exclusief huishoudens met niet het hele jaar inkomen en huishoudens die afhankelijk zijn van studiefinanciering.

Interpretatie: Het betreft hier hoofden van huishoudens die ook in de eerdere achtereenvolgende jaren tot een dergelijk soort huishouden behoorden met een dergelijk inkomen; ongeacht de vraag of dat huishouden toen op de zelfde manier samengesteld was, en ongeacht waar in Nederland men toen woonde.

45.800 huishoudens in de Rotterdamse regio hadden in 2013 al ten minste vier jaar lang een jaarinkomen van niet meer dan 110% van het sociaal minimum: 32.610 huishoudens in Rotterdam, en 13.200 huishoudens elders in de regio. Landelijk waren dit er 415.620.

In Rotterdam gaat het hier om 54.800 personen, elders in de regio om nog eens 22.250 personen, dus in de totale regio om 77.050 personen. Landelijk gaat het hier om 678.150 personen.

Van de huishoudens in de Rotterdamse regio die in 2013 een jaarinkomen van niet meer dan 110% van het sociaal minimum hadden, had dus 53% zo'n inkomen al ten minste vier jaar lang: 55% in Rotterdam, en 48% elders in de regio. Landelijk was dit 48%. Van *alle* huishoudens is dit in Rotterdam 12%, elders in de regio 5%, in de totale regio 9% en landelijk 6%.

[Een volledig overzicht over zulke langdurig lage inkomens in alle Nederlandse gemeenten is hier te vinden.](#)

Inkomens onder de welvaartsvaste armoedegrens van CBS en SCP

Het Regionaal Inkomens Onderzoek bevat ook gegevens over aantallen huishoudens met een inkomen onder een per type huishouden verschillende lage-inkomensgrens die door het CBS al jaren wordt gehanteerd als een welvaartsvaste armoedegrens; bijvoorbeeld in de periodieke *Armoedemonitor* van SCP en CBS. (Inmiddels opgevolgd door de publicatiereeks *Lage inkomens, armoede en kans op uitsluiting*.) Deze wat abstracte grens is gebaseerd op de koopkracht van een alleenstaande met een bijstandsuitkering in 1979. In 2013 lag deze armoedegrens niet ver van het sociaal minimum; voor de meeste soorten huishoudens wat hoger, maar voor bejaarden (sinds 2007) en (al sinds 2006) een-oudergezinnen met één kind lag hij iets eronder.

	Aantal meegetelde huishoudens 1-1-'14 ¹	Onder de armoede- grens	Idem als perc.	Idem in 2012	Idem in 2011	Idem in 2010	Idem in 2009	Idem in 2008	Idem in 2007	Idem in 2006	Idem in 2005
Albrandswaard	9.760	480	5%	5%	4%	4%	3%	4%	4%	5%	6%
Barendrecht	18.090	970	5%	5%	4%	4%	4%	4%	4%	4%	5%
Bernisse	5.240	260	5%	4%	4%	4%	4%	4%	4%	5%	5%
Brielle	7.130	470	7%	6%	5%	5%	5%	5%	5%	7%	7%
Capelle aan den IJssel	28.810	3.110	11%	10%	8%	8%	7%	7%	7%	8%	10%
Hellevoetsluis	16.760	1.300	8%	7%	6%	6%	5%	5%	5%	6%	7%
Krimpen aan den IJssel	11.740	730	6%	6%	5%	5%	4%	4%	4%	5%	7%
Lansingerland	21.290	1.180	6%	5%	5%	4%	4%	4%	4%	5%	6%
Maassluis	13.920	1.380	10%	9%	8%	7%	6%	5%	6%	8%	9%
Ridderkerk	19.940	1.350	7%	6%	5%	5%	5%	4%	5%	6%	7%
Rotterdam	274.580	51.290	19%	17%	15%	14%	14%	13%	13%	16%	18%
Rozenburg							5%	4%	5%	5%	6%
Schiedam	33.490	4.390	13%	12%	11%	10%	9%	9%	9%	11%	13%
Spijkenisse	31.890	3.020	9%	8%	7%	7%	6%	6%	6%	7%	8%
Vlaardingen	32.100	3.610	11%	10%	9%	8%	8%	8%	8%	9%	11%
Westvoorne	6.140	360	6%	5%	5%	4%	5%	4%	5%	7%	7%
Stadsregio excl. Rotterdam	256.300	22.610	9%	8%	7%	6%	6%	6%	6%	7%	8%
Rotterdam	274.580	51.290	19%	17%	15%	14%	14%	13%	13%	16%	18%
Stadsregio incl. Rotterdam	530.880	73.900	14%	13%	11%	10%	10%	10%	10%	12%	13%
Amsterdam	376.480	68.670	18%	17%	15%	14%	14%	14%	14%	17%	19%
's-Gravenhage	220.590	38.740	18%	16%	14%	13%	12%	12%	12%	14%	16%
Utrecht	134.210	16.860	13%	12%	10%	9%	9%	9%	9%	10%	13%
Nederland	7.072.120	732.860	10%	9%	8%	8%	7%	7%	7%	9%	10%

¹): Exclusief huishoudens met niet het hele jaar inkomen en huishoudens die afhankelijk zijn van studiefinanciering.

14% van de huishoudens in de Rotterdamse regio had in 2013 een inkomen onder deze armoedegrens: 19% in Rotterdam, en 9% elders in de regio. Landelijk was dit 10%. De grootste "risicogroepen" zijn een-oudergezinnen en alleenstaanden tot 65 jaar, en niet-westerse allochtonen.

In Rotterdam gaat het hier om 51.290 huishoudens, elders in de regio om nog eens 22.610 huishoudens, dus in de totale regio om 73.900 huishoudens. Het grootste deel daarvan bestaat uit niet-actieven (werklozen, arbeidsongeschikten en gepensioneerden).

Het aantal huishoudens onder deze armoedegrens is zowel in Rotterdam als elders in de regio de laatste jaren flink toegenomen.

Huishoudens met inkomen naar belangrijkste bron

In onderstaande tabel is aangegeven hoeveel huishoudens in 2013 loon of winst (als zelfstandige), pensioen of een werkloosheids-, bijstands- of arbeidsongeschiktheidsuitkering als belangrijkste bron van inkomen hadden. De kleine restcategorie 'overig' bestaat met name uit huishoudens die een andersoortige uitkering hadden; huishoudens met inkomen uit vermogen als belangrijkste inkomensbron worden door het CBS meegeteld bij de zelfstandigen.

	Aantal huishoudens 1-1-'14	Loon of winst ¹⁾	Pensioen	Werkloos/bijstand of arbeidsongeschikt	Overig
Albrandswaard	9.860	6.950 = 70%	2.360 = 24%	490 = 5%	x
Barendrecht	18.310	12.950 = 71%	4.350 = 24%	880 = 5%	130 = 1%
Bernisse	5.290	3.440 = 65%	1.590 = 30%	200 = 4%	x
Brielle	7.210	4.610 = 64%	2.150 = 30%	360 = 5%	90 = 1%
Capelle aan den IJssel	29.520	18.560 = 63%	7.490 = 25%	3.010 = 10%	460 = 2%
Hellevoetsluis	16.950	10.980 = 65%	4.540 = 27%	1.230 = 7%	200 = 1%
Krimpen aan den IJssel	11.880	7.130 = 60%	4.000 = 34%	630 = 5%	120 = 1%
Lansingerland	21.510	15.900 = 74%	4.590 = 21%	880 = 4%	140 = 1%
Maassluis	14.140	8.490 = 60%	4.270 = 30%	1.210 = 9%	170 = 1%
Ridderkerk	20.160	12.090 = 60%	6.660 = 33%	1.230 = 6%	180 = 1%
Rotterdam	285.280	170.900 = 60%	62.460 = 22%	46.360 = 16%	5.560 = 2%
Schiedam	34.540	21.800 = 63%	8.250 = 24%	3.930 = 11%	560 = 2%
Spijkenisse	32.440	20.650 = 64%	8.130 = 25%	3.140 = 10%	520 = 2%
Vlaardingen	32.870	19.510 = 59%	9.550 = 29%	3.320 = 10%	490 = 1%
Westvoorne	6.210	3.720 = 60%	2.210 = 36%	240 = 4%	x
Stadsregio excl. Rotterdam	260.890	166.780 = 64%	70.140 = 27%	20.750 = 8%	3.220 = 1%
Rotterdam	285.280	170.900 = 60%	62.460 = 22%	46.360 = 16%	5.560 = 2%
Stadsregio incl. Rotterdam	546.170	337.680 = 62%	132.600 = 24%	67.110 = 12%	8.780 = 2%
Amsterdam	392.560	265.880 = 68%	64.900 = 17%	56.490 = 14%	5.290 = 1%
's-Gravenhage	229.460	146.810 = 64%	46.850 = 20%	32.240 = 14%	3.560 = 2%
Utrecht	138.150	100.560 = 73%	21.650 = 16%	14.050 = 10%	1.890 = 1%
Nederland	7.208.220	4.590.380 = 64%	1.860.800 = 26%	656.430 = 9%	100.610 = 1%

¹⁾: Inclusief huishoudens met inkomen uit vermogen als belangrijkste inkomensbron. Landelijk zowel als regionaal als in Rotterdam betreft dit ongeveer een half procent van de huishoudens.

62% van de huishoudens in de Rotterdamse regio had in 2013 inkomen uit arbeid (loon of winst als zelfstandige): 60% in Rotterdam, en 64% elders in de regio. Landelijk had 64% van de huishoudens hun inkomen (mede) uit arbeid. Het verschil tussen Rotterdam en de rest van de regio komt geheel voor rekening van het grote aantal Rotterdamse huishoudens met een werkloosheids-, bijstands- of arbeidsongeschiktheidsuitkering als belangrijkste inkomensbron: 16%. Elders in de regio was dit maar 8%. Het aandeel pensioenontvangers is in Rotterdam lager dan elders in de regio.

Verder zijn de onderlinge verschillen in de regio ruwweg samen te vatten als: "hoe groter de gemeente, hoe groter het percentage huishoudens dat tot de uitkeringsontvangers behoort".

De inkomens van de werkenden (niet in de tabel opgenomen) waren overal overigens natuurlijk een stuk hoger dan die van de gepensioneerden en die van de uitkeringsontvangers.

Ontwikkeling van het aantal huishoudens met inkomen naar belangrijkste bron

In onderstaande tabel is de ontwikkeling aangegeven van het percentage huishoudens die loon of winst (als zelfstandige) als belangrijkste bron van inkomen hadden.

	Aantal huishoudens 1-1-'14	Loon of winst in 2013 ¹	Idem in 2012	Idem in 2011	Idem in 2010	Idem in 2009	Idem in 2008	Idem in 2007	Idem in 2006	Idem in 2005	Idem in 2004*
Albrandswaard	9.860	6.950 = 70%	71%	72%	72%	73%	72%	71%	71%	71%	71%
Barendrecht	18.310	12.950 = 71%	71%	71%	72%	73%	73%	73%	73%	73%	73%
Bernisse	5.290	3.440 = 65%	66%	67%	67%	68%	67%	68%	68%	68%	68%
Brielle	7.210	4.610 = 64%	65%	66%	67%	68%	68%	68%	69%	68%	68%
Capelle aan den IJssel	29.520	18.560 = 63%	64%	65%	65%	67%	67%	67%	67%	66%	66%
Hellevoetsluis	16.950	10.980 = 65%	66%	67%	68%	69%	69%	69%	69%	68%	69%
Krimpen aan den IJssel	11.880	7.130 = 60%	61%	62%	62%	64%	64%	64%	64%	64%	64%
Lansingerland	21.510	15.900 = 74%	74%	74%	75%	75%	75%	74%	74%	74%	73%
Maassluis	14.140	8.490 = 60%	61%	61%	62%	62%	63%	62%	62%	63%	63%
Ridderkerk	20.160	12.090 = 60%	61%	61%	61%	62%	61%	61%	62%	61%	62%
Rotterdam	285.280	170.900 = 60%	60%	61%	61%	62%	62%	61%	59%	58%	57%
Rozenburg						65%	66%	66%	65%	66%	66%
Schiedam	34.540	21.800 = 63%	63%	64%	64%	65%	66%	64%	63%	62%	61%
Spijkensisse	32.440	20.650 = 64%	65%	66%	66%	68%	68%	68%	67%	67%	67%
Vlaardingen	32.870	19.510 = 59%	60%	61%	61%	63%	62%	61%	60%	59%	59%
Westvoorne	6.210	3.720 = 60%	60%	62%	63%	64%	62%	62%	63%	63%	64%
Stadsregio excl. Rotterdam	260.890	166.780 = 64%	65%	65%	66%	67%	67%	66%	66%	65%	65%
Rotterdam	285.280	170.900 = 60%	60%	61%	61%	62%	62%	61%	59%	58%	57%
Stadsregio incl. Rotterdam	546.170	337.680 = 62%	62%	63%	63%	64%	64%	63%	62%	61%	61%
Amsterdam	392.560	265.880 = 68%	68%	68%	68%	68%	68%	67%	66%	64%	64%
's-Gravenhage	229.460	146.810 = 64%	65%	65%	66%	66%	66%	64%	63%	62%	62%
Utrecht	138.150	100.560 = 73%	73%	73%	73%	73%	73%	72%	70%	69%	68%
Nederland	7.208.220	4.590.380 = 64%	64%	65%	65%	66%	66%	65%	65%	64%	64%

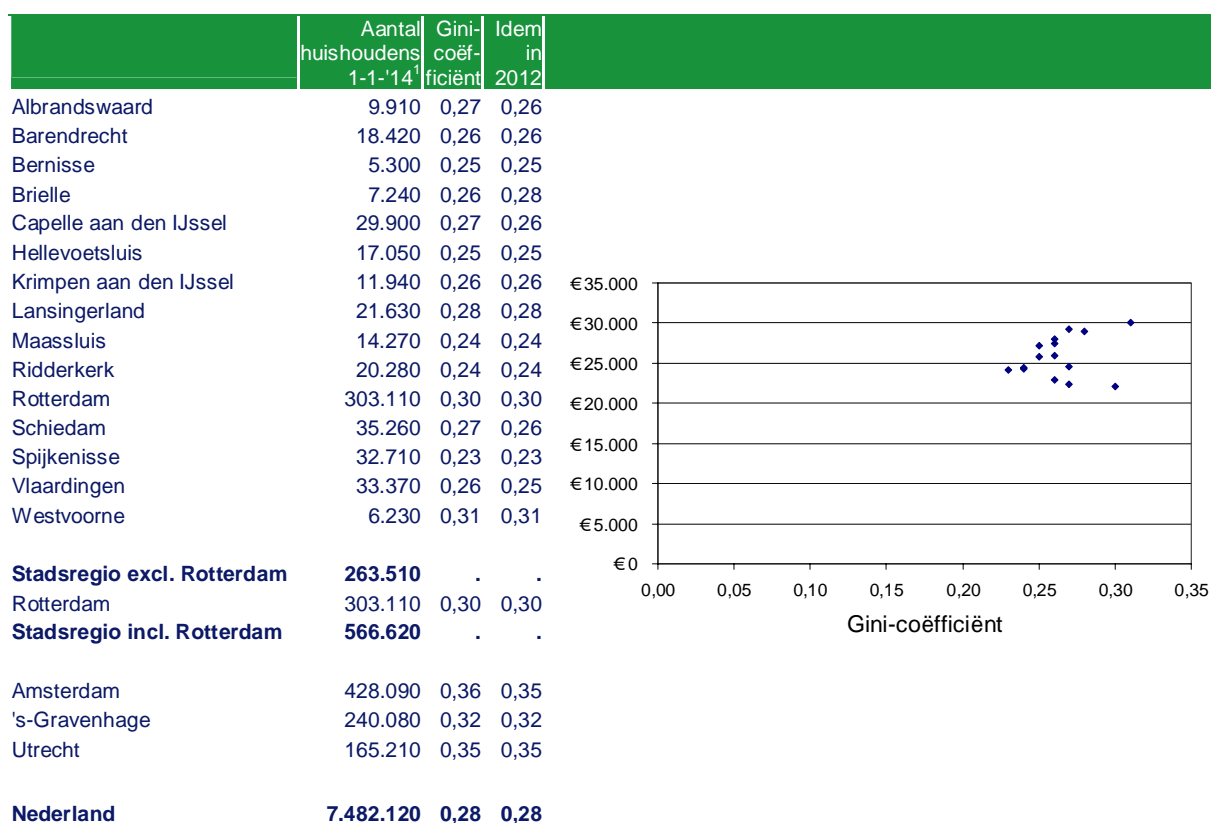
¹): Sinds 2009 inclusief huishoudens met inkomen uit vermogen als belangrijkste inkomensbron. Landelijk zowel als regionaal als in Rotterdam betreft dit ongeveer een half procent van de huishoudens.

Het percentage huishoudens met inkomen uit arbeid (loon of winst als zelfstandige) ligt in de Rotterdamse regio al jaren iets onder het landelijke percentage. In Rotterdam was het altijd nóg wat lager dan elders in de regio, en elders in de regio altijd iets hoger dan landelijk.

Inkomensongelijkheid

Het Regionaal Inkomens Onderzoek bevat sinds dit jaar ook gegevens over de inkomensongelijkheid in Nederland en op gemeentelijk, wijk- en buurtniveau. Het betreft hier de zogeheten Gini-coëfficiënt: een getal tussen 0 en 1, waarbij 0 correspondeert met volledige gelijkheid (iedereen heeft het zelfde inkomen) en 1 met volledige ongelijkheid (één persoon of huishouden heeft al het inkomen, en de rest heeft geen inkomen). Landelijk bedroeg deze coëfficiënt in 2013 0,28; een waarde die volgens gegevens op de elektronische databank *Statline* van het CBS al jaren nauwelijks verandert. Onderstaande tabel toont de inkomensongelijkheid in de gemeenten in de Rotterdamse regio in 2013 op basis van het gestandaardiseerd huishoudensinkomen van particuliere huishoudens met een bekend inkomen. In tegenstelling tot bij andere tabellen zijn hier studentenhuishoudens wél ook meegeteld.

De mate van inkomensongelijkheid zegt overigens nog niets over de *hoogte* van de inkomens, of de mate van armoede; zo zal de inkomensongelijkheid in een gebied bijvoorbeeld ook kleiner zijn naarmate er meer minima (met allemaal een zelfde inkomen!) wonen.

¹⁾: Inclusief studentenhuishoudens.

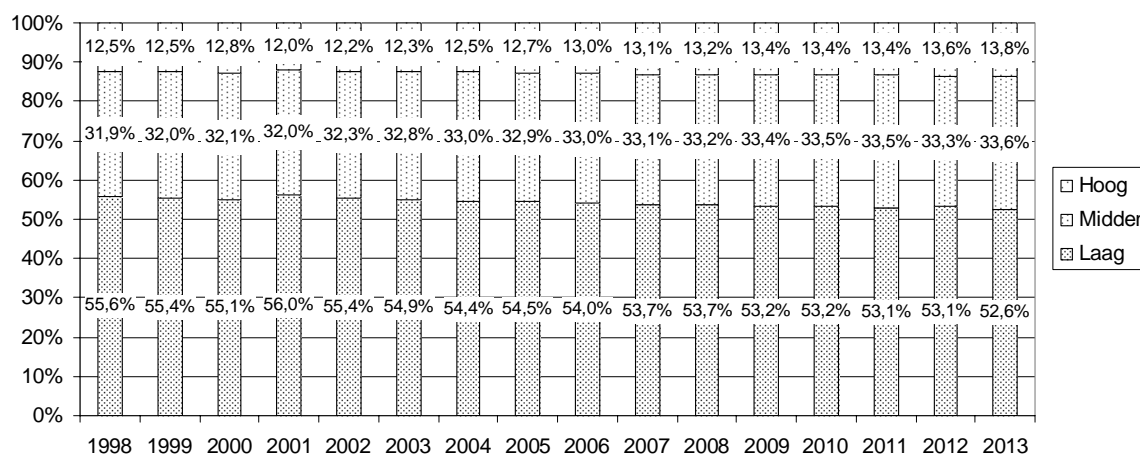
De inkomensongelijkheid is in Rotterdam iets hoger dan landelijk, en in de overige regiogemeenten (afgezien van Westvoorne en Lansingerland) iets lager. Ook in de andere drie grote steden is de inkomensongelijkheid wat groter dan landelijk; zelfs ook nóg wat groter dan in Rotterdam.

Een eenduidig verband met de hoogte van het gemiddelde inkomen of met het aandeel lage inkomens of sociale minima is in de Rotterdamse regio niet te zien. Wel lijkt er een verband tussen het gemiddelde inkomen en de mate van ongelijkheid in de zin dat de ongelijkheid groter is naarmate het gemiddelde inkomen in een gemeente hoger is. De gemeenten met de laagste inkomens (Rotterdam, Schiedam en Vlaardingen; de drie onderste stippen in de grafiek) passen echter niet tot nauwelijks in dat beeld.

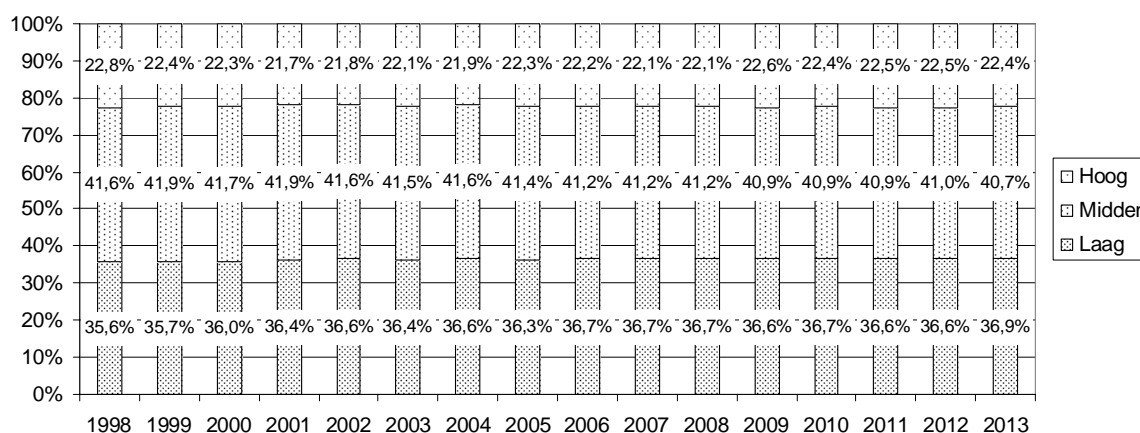
Nawoord: De afstand tussen stad en regio

Van oudsher wonen in Rotterdam veel meer huishoudens met lage, en veel minder huishoudens met midden- en hoge inkomens dan elders in de stadsregio. Zoals op blz. 4 te zien was, had in 2013 in Rotterdam 53% een laag inkomen, 34% een middeninkomen en 14% een hoog inkomen, terwijl elders in de regio deze percentages 37%, 41% respectievelijk 22% bedragen. Deze percentages, en dus ook de verschillen tussen stad en regio, zijn al zeer lange tijd niet wezenlijk veranderd, zoals uit onderstaande grafieken blijkt.

Lage, midden- en hoge inkomens in Rotterdam:

Lage, midden- en hoge inkomens in de rest van de stadsregio:

Bij gestandaardiseerde inkomens is het beeld niet anders.

Deze Feitenkaart bevat een selectie van de meest interessante gegevens uit het *Regionaal Inkomens Onderzoek*. Een groot aantal soorten nadere gegevens is op aanvraag beschikbaar.

Voor alle verdere inlichtingen: Paul de Graaf, tel. (010) 267 15 30, e-mail pa.degraaf@rotterdam.nl.